

[Gert Petersen]

Da USA og NATO indvendte, at man også måtte tage fat på kortdistanceraketterne, hvor Sovjet har overlegenhed i forholdet 2:1, foreslog han i strid med al militær logik, at man simpelt hen skulle skrotte disse raketter. Tilbage er så de helt kontrækkende, slagmarksvåbnene, og dem kan vi da også tale om at afskaffe, sagde han til udenrigsminister Shultz.

Det mest opsigtsvækkende er dog nok det sovjetiske forslag om gensidig kontrol og inspektion på stedet, som i mange henseender svarer til USAs eget kontrolforslag.

Med andre ord: chancen er der, en chance som aldrig før. Det må fremhæves, at chancen i første omgang skyldes en grundlæggende vending i Sovjets holdning til balance-spørgsmålet og kontrolspørgsmålet.

Efter min opfattelse har den megen tale om velovervejede sovjetiske angrebshensigter, hvis ikke Vesten var stærkt nok, aldrig haft hold i virkeligheden. Men det har uægtelig anklagerne for hemmelighedskræmmeri, mistænksomhed og militærkonservativ tænkning. De har været ganske korrekte, disse anklager. Her er der åbenbart sket et gennembrud for kræfter, der tænker helt anderledes.

Spørgsmålet er så, om der på den anden side, på vores side, om jeg så må sige, er sket et tilsvarende gennembrud. USAs præsident er åbenbart indstillet på en løsning, jf. Reykjavikmødet. Man kan gisne meget om de psykologiske årsager til, at den præsident, der har rekord i oprustning, nu åbenbart vil gå ind i historien som delagtig i et stort nedrustningsskridt. Men hvis han vil det, hvis han virkelig tager ideen om en nulløsning i Europa alvorligt – og det tyder alt på – giver han faktisk denne del af nedrustningen en chance.

Det skal imidlertid ikke fordunkle, at vi på en række andre områder føler, at USAs politik stadig er fanget i den militærkonservative tankegang og er en forhindring for at komme videre.

Lad mig nævne den manglende respekt for SALT II, forsøget på at give ABM-traktaten en såkaldt bred tolkning, uviljen mod at forhandle om et totalt atomprøvestop, stjernekrigsprogrammet, den igangværende oprustning om bord på skibe og fly med mellemdistanceraketter og kortdistanceraketter, oprustningen i Nordatlanten, altså til søs. Det er alt sammen noget, der blokerer for globale

nedrustningsskridt. Det skal vi ikke overse, og det må vi fortsat have vores interesse henvendt på.

I den samme forbindelse betyder det også, at der stadig er brug for selvstændige skridt. Her kommer sådan noget som den nordiske atomvåbenfri zone meget stærkt ind i billedet. Vi hilser med tilfredshed den enighed, der er opnået mellem parlamentarikere, der udgør et flertal i de nordiske parlamenter, om indholdet af og retningslinjerne for en sådan nordisk atomvåbenfri zone. Vi håber, at det snart vil komme til realisering.

Men vi må altså, hvad angår den amerikanske præsident og administration, konstatere en positiv holdning til selve nulløsningen, som de foreslog for en del år siden, og som der nu er reelle muligheder for at få igennem. Så er det til gengæld deprimerende at konstatere, at visse europæiske stater åbenbart ikke har ment forslaget særlig alvorligt, og man må spørge sig, om regeringer, som i virkeligheden kun taler på folkelige mindretals vegne, virkelig skal kunne blokere for den meget store vending i Europa, som her er blevet mulig. I England sidder fru Thatcher på 42 pct. af stemmerne, og de vesttyske konservative unionspartier sidder på nogenlunde det samme. I begge lande støtter den samlede opposition og i Forbundsrepublikken også regeringspartiet De Frie Demokrater, udenrigsminister Genschers parti, ønsket om nu at realisere nulløsningen og om muligt komme videre, men Thatcher, forsvarsminister Wörner i Forbundsrepublikken og i Frankrig Chirac har vældig travlt med at finde hår i suppen og finde på nye betingelser. De optræder, som om de er skrækslagne ved tanken om nedrustning. For at citere det vesttyske nyhedsmagasin Der Spiegel:

»Gorbatjovs vilje til at bortfjerne alt det, som hans militærunderdanige forgænger Bresjnev havde anbragt af masseødelæggelsesvåben rettet mod Vesteuropa, styrer åbenbart visse politikere og militærfolk i NATO ud i den dybeste forvirring.«

Det gælder forhåbentlig ikke herhjemme. For at sikre mig, at det ikke er tilfældet, vil jeg varmt anbefale at stemme for den af hr. Lasse Budtz foreslåede dagsorden, og jeg vil være meget glad, hvis også udenrigsministeren og regeringen vil stemme for denne dagsorden.